

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:
T. IMETS BÉLA.
Kiadó laptulajdonos:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén
(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3—5 óráig.

Választó polgárok figyelmébe!

A gyergyószentmiklósi Városi Tanács még március hónapban közhirrre tette, hogy a kötelező törvények értelmében a képviselő és szenátorválasztó polgárok csak arcképes igazolvánnyal szavazhatnak.

A jelen kormány ragaszkodik a törvényekhez s ezért, és különösen a kisebbségi érdekekért, minden választó polgár csináltasson két fényképet, mely közül egyik az igazolványba lesz beragasztva, a másik pedig a szavazó helységben lesz visszatartva.

Tekintettel az idő rövidségére, július 7-én lesz a választás, a választó polgárok a legrövidebb idő alatt készítsék el fényképüket, mert az utolsó pillanatban a fényképészek sem bírják azt munkatorlódás miatt elkészíteni és így igen sokan jogaiktól fosztottan, a kisebbségi akaratot gyöngítik.

Péterffy Lajos

kántortanító, aki 40 éven keresztül tanította, nevelte városunk gyermekeit s ez alatt az idő alatt lelke egész melegét, egész szeretetét törekedett megosztani tanítványaival, 62 éves korában, rövid betegeskedés után áldott lelkét visszaadta Teremtőjének. Sirját a város osztatlan közönsége könnyezve vette közül, mindenki érezte, hogy a halott missziót teljesített olyat, amelyet csak halála után tud hálával elismerni a tömeg. Szegény ember volt, mert egyedüli keresetét a pedagógiából kapta s ez a kereseti forrás csak a lelkek mélyén mint befektetett tőke azoknak kamatozik, akik kapták, nem akik elvetették. Szegénységében is egy szép család felnevelésével adott a társadalomnak hasznos tagokat, nevének fiaiban büszkeséget s hazájának támogatást. A könnyező árván maradt család zokogását hallgatva önkéntelenül is felsír azoknak lelkében a fájdalom, akik őt ismerték s akiknek lehetetlen ne érezniük, hogy mennyi csalódást, reménységet, hitet temetett a sirba Péterffy Lajossal az emberiség, a társadalom, mely teljesítésében a r. k. tanítókkal szemben mindig olyan szűkmarku volt s melyet szép gesztusokkal, hangzatos bucsuzkodással nem tehetnek jóvá azok, akik a sirját körülállókól tetemrehívás formájában tőle bucsút venni törekedtek. Az árván maradtak könnyei kötelesség teljesítésre szólítják azokat, akiknek érdekében 40 évi munka minden eredménye felhasználtatott. Éppen ezért reméljük, hogy a szociális alapon megalakult újabb Egyháztanács és Iskolaszék első gondolai közé fog tartozni az, hogy az árvák könnyeit tettekkel, mely súlyos gondokat oszlat, letüörölje, mert hangzatos ígéretek ha nem teljesülnek, csak súlyos vádként maradnak hátra...

Péterffy bácsi, örökké mosolygós arcával, humoros, senkit nem bántó viselkedésével első sorban kollégáinak okozott a család után mély fájdalmat, akik őt igazán szerették, megbecsülték, mert tudták, hogy hajlott korában is azt a szent ügyet, amelyet képvisel, egész egyéniségével szolgálta s minden pályatársát gyűlölet nélkül szerette s ha néha-néha a gondok ráncokba is vonták homlokát, megtanította pályatársait hinni egy szebb jövőbe — s remélni, hogy a kultura szolgálatában állóknak valamikor még jobb sorsuk is lehet. — Ő, sajnos, nem

érte meg, talán így egy csalódást megával vitt a sirba...

Szerettük volna a gyermeksereget, öreg tanítójuk sirja körül tisztelettel meghajolni látni, hogy így lelkükben a hála és elismerés csirái táp-anyagot találjanak, ám ezt a zugó eső meggátolta, de el kell őket zárándokoltatni a sirhoz most a vizsgák ideje alatt, hogy a vizs-

gák virágaiból, melyekkel a tanítókat honorálni szokták, arra a sirra is jusson, — melynek halottja egész életét embertársai érdekében áldozta fel.

Péterffy bácsi Isten veled. Nem halljuk többé áhitatva hívó énekedet, nem látjuk mosolygó arcodat, de kegyelettel őrizzük emlékedet! Nyugodjál békében! Gereöffy.

Uj kormány, uj választások.

— Manifesztum — Az uj kormány névsora —

Pünkösöd ünnepe alatt uj kormány foglalta el a réginek helyét. Azzal a feladattal jött, hogy uj választásokat vigyen keresztül s amelyik párt többséget kap, annak adja át a hatalmat. A király akaratára döntött így és a polgárságnak feladata, hogy meggyőződését, akaratát lelkiismerete szerint

nyilvánítsa. A kisebbségeknek is készülniök kell ez akaratnyilvánításra.

A parlamentet június 6-án oszlatták fel, egy hónapra rá megejtik az uj választásokat. Július 7-én lesznek a képviselő- és 12-én a szenátorválasztások. Az uj parlament július 27-én összeül.

Az ország népéhez

A kormány a következő manifesztumot adta ki:

Attól a vágytól áthatva, hogy hazánk élén a jelenlegi viszonyok között olyan kormány álljon, amely a különböző pártok között közelebbi kapcsolatot tudhat megvalósítani, Őfelsége a király hozzánk fordult abban a meggyőződésben, hogy egy pártokon kívül álló személy elnökségével, de maguknak a pártoknak hozzájárulásával és megbízottaival az együttműködés lehetséges és a kívánt cél elérhető lesz.

Elfogadva ezt a küldetést, el vagyunk tökévelve, hogy azt ingadozás nélkül végre is hajtjuk, vagyis kifejezésre juttatjuk az ország akaratát, szabad választások útján.

Együttal örködni fogunk afölött, hogy a rend és törvényesség respektáltassék és az ország valamennyi polgára, nemzetiségére és vallására való különbség nélkül, a törvények védelme alatt álljon.

Természetes alkotmányos kötelességeink tudatában el vagyunk határozva, hogy biztosítjuk a nemzeti dinasztia alapjait, mindenben követve Őfelsége elhatározásait a trónutódlásra és régensségre vonatkozólag, amelyeket az alkotmány előírásainak megfelelően a nemzetgyűlés tavaly január 4-én szavazataival szentesített.

Híven szerződéseinkhez és kapcsolatainkhoz, folytatni fogjuk a román állam magasabb érdekei által diktált békepolitikát.

Kérjük az összes lelkiismeretes polgárokat, hogy szeretettel és hűséggel a haza és király irányában, támogassák a kormányt feladata elvégzésében, amelyet szeretett Felsőgünk rábizott. Nem kételkedünk abban, hogy a mai idők súlyos voltát megértve, az ország a maga fényes hazaszeretetével úgy fog válaszolni, amint illik, a nyugalmat és egyetértést óhajtó legmagasabb királyi kívánságra.

Bukarest, 1927 július 7.

A manifesztumot aláírták az esküt tett összes miniszterek.

Az uj kormány névsora:

Miniszterelnök, külügyminiszter, belügyminiszter: Barbu Stirbey herceg (pártonkívüli).
Földmívelésügy: Argetoianu (nehány hetel ezeiotti belépett a liberális pártba).

Közütatás: Dr. N. Lupu (parasztpárt).

Ipari és kereskedelmi miniszter: Mrazek professzor (liberális).

Igazságügy: Stelian Popescu (vált Take-Jonescu-párti, ma majdnem liberális).

Kultuszügy: Al. Lepadatu (liberális).
Hadügy: Pal Angelescu (udvari marsall),
Közlekedésügy: C. D. Dumitriu (liberalis).
Pénzügy: M. Popoviciu (nemzeti-paraszt)
párti).
Munkaügy: Junian (nemzeti parasztpárti).
Közmunka: Pan Halipa (nemzeti parasztpárti).
Belügyi államtitkár: Capitaneanu (liberalis).

Pénzügyi államtitkár: Dan Sever (nemzeti-parasztpárti).
CFR. államtitkár: Periteanu (liberális).
Egészségügy: Inculeti (liberális).
Közüktatásügyi államtitkár: Denescu (liberális).
Földmívelésügyi államtitkár: Claianu (liberális).

Csikvármegye magyar lakosságához.

Az új kormány kinevezése és az országgyűlési választások elrendelése folytán az Országos Magyar Párt vezetősége rövid idő alatt dönteni fog az összmagyarságnak az új helyzetben követendő magatartása felől, valamint a képviselő és szenátor jelölések ügyében. A magyarság egyetemes érdeke megköveteli, hogy teljes összetartással kövessük a Pártvezetőség utmutatásait.

Csikvármegye magyarsága egységes magatartásával mindig legelső példáját szolgáltatta az összetartásnak. Magatartásunk a jövőre is példás kell legyen. Senki fel ne üljön ama csábító ígéreteknek, melyeket a román pártok ügynökei már most szerteszét hangoztatnak. Ne álljon szóba senki ezekkel, mert így mutatjuk meg, hogy egységes tábor vagyunk, melyet megbontani soha sem lehet. A lefolyt évek alatt megtanulhattuk, hogy mennyit

érnek a választások előtt bőségesen elhangzó ígéretek. Tartsunk össze, mert helyzetünk javulását csak így remélhetjük. Csikszereda, 1927. jun. 10.

Magyar Párt Csikmegyei szervezetének elnökségei.

* *

A Magyar Párt múlt hó 22-én Csikszeredában tartott közgyűlésén a párt titkára előterjesztette az ez évi költségvetést mely az előre látható kiadásokat tartalmazza. Akkor még gondolni sem lehetett arra, hogy új országgyűlési választások fognak elrendelteni, melyek rendkívüli kiadásokat igényelnek, és amelyek a költségvetésnél számításba sem voltak vehetőek. Tekintettel ezen nagy és sürgős kiadásokra, tartsa kötelességének mindenki, hogy a maga önkéntes adományaival járuljon hozzá a magyarság közös ügyének szolgálatához.

Adományokat elfogad a Magyar Párt irodája Csikszeredában Str. Bratianu 22 sz. alatt.

Vérvád a zsidótemplom építésével kapcsolatban.

— A gyergyói zsidóság elhelyezkedése — Templomépítés — Feljelentések az ügyészségen —
— Ki az igazi bűnös? —

Gyergyóban, de különösen Gyergyószentmiklóson a nagy fatelepek felvirágzása sok zsidó családot vonzott a letelepülésre, de a fásokon kívül is, különösen a háború előtti évtized, úgy a kereskedelmi szempontok, mint a szélesség fanatikus ellenszenvének felengedése idegen fajok és nemzetek iránt, alkalmas szituációt és terepet nyújtott a kereskedelemmel foglalkozó zsidók elhelyezkedésének.

A békés, háború előtti és a forradalom utáni idő aztán megérlelte az egyre polgáriasabb létbe merült zsidóságnak azt a régi vágyát, eszméjét, hogy Gyergyószentmiklóson egy szép templomot építsenek, amely templom már a múlt év őszén tető alá került, ha a pénzviszonyok miatt, mai nap még nincs is egészen befejezve.

Ez a templom-építés, minden esetre, csak a város előnyére szolgál. Ugy gazdasági, mint szépirodai szempontból a fejlődés egyik köve, hirdetője, honnan csak az isteni szellem áradhat széjjel.

Ugy látszik azonban, hogy a vallási türelmetlenség, forradalom óta ismét teljes erejével lobogó zsidó-gyűlölet ismeretlen tényezőknek a templomépítéssel kapcsolatban jó alkalomul kínálkozott a vérvádmesejének elhíntésére a gyergyói szélesség között, mert már hetek óta a falvak asszonyai suttogva és izgalommal mesélik a rég idejét mult, de a keresztény-tömegekben mindig hitelre kapó borzalmas vérvádmesejét, hogy a gyergyószentmiklósi zsidók, templomuk építéséhez, apró keresztény gyermekek vérért használták fel Isten tudja miféle cézzal.

Ez a mese, hónapokkal ezelőtt Gyergyóból eltűnt kisebb iparos tanulók hírével, mely eleddig hivatalosan megerősítve nem volt, könnyen hitelre talált a valószínű, hogy a céltudatosan dolgozó ismeretlen tényezők erre az

eltűnési hírekre alapítva próbálkoztak kellemetlenkedni a zsidóságnak.

Ma, a rádió korsszakában, a szinte hihetetlenek látszó vád egyre nagyobb tömegeket ver bilincsébe úgy, hogy már arról is tudnak, hogy Alfaluból hat gyermeket tüntettek el, akiknek vére a zsidótemplom felépítésénél, talán a malternél, mint ős Dévaváránál, az elhamvasztott Kömijes Kelemenné teste, játszott nagy szerepet.

Természetes, bár a vád látszólag a tömeg részéről indult lappangó utjára, oly elementáris erővel terjed, hogy a zsidó hitközség elnöke: Halász Adolf szeszgyáros jelentést tett Netólian János rendőrkapitánynál és vizsgálatot kért maga ellen, hogy a további kelemetlenségeknek elejét vegye.

A napokban aztán a rendőrkapitány és Halász kiutaztak a környék falvakba és a könnyen hívó asszonyokat, akik hallomás után mondják a mesét és adják szájról-szájra, de akik a hír eredeti forrását megnevezni nem tudják, feljelentették az ügyészségnek.

A zsidóság és az egyház részéről ez az eljárás tökéletesen érthető, ha hivatalos formák között akarja felderíteni, hogy tulajdonképpen a borzalmas vérvád hírének a tömegek közé szórása kitől eredt. Az ügyészségi feljelentéseknek csakis ez adhatja meg a logikus értelmét, mert hiszen világos és magától értetődő, hogy a falusi tömeg ily borzalmas mesét ki nem talál és ha már lobogva lángol a köztudatban, harapózik, mint az erdőtüz, a tudatlan asszony-népesség azért komolyan felelősségre nem vonható és legkevésbé büntethető.

Az ilyen vérvádmesék mindig intelligensebb agyból, bizonyos elvekért harcoló komolytalan vezető egyéntől indul, melyre példát a világtörténelem ép eleget szolgáltatott.

Ahogy jött, úgy fog elpihenni ez a bor-

zalmas mese, mely századunkban már, mint mult vérszegény kísértete, visszahull sirjába, hogy soha többé az élők közé ne kíváncsozzék. Több.

A Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesület f. hó 2-án tartott rendes havi igazgatóválasztmányi üléséből.

A tárgysorozat legfontosabb pontja a nap számbérek megállapítása, melyet gondos és türgyűlésen történt alapos megbeszélés után a következőkben fogadtak el:

	élelemmel	élelem nélkül
1. oszt. férfi napszám . 60 Lei	80 Lei	
2. " " " . 50 "	70 "	
3. " " " . 40 "	60 "	
1. " női " . 30 "	50 "	
2. " " " . 25 "	40 "	

Aratás kalongyaszámra.

Őszi veteményeknél:

1 kalongya élelemmel . 10 lei.
1 " élelem nélkül 15 "

Tavaszi veteményeknél:

1 kalongya élelemmel . 8 lei
1 " élelem nélkül 12 "

Az élelem adásnál a pálinkát törölték.

Egyben kimondotta az ig. választmány, hogy az egyesület fenti megállapításához szigorúan ragaszkodik, az összes tagjaira nézve kötelezővé teszi és annak megszegőjét nemcsak saját maga és az egyesület, hanem gazdátársaival szemben is erkölcsileg felelőssé teszi.

A napszámbekek a mult évivel szemben ezen radikális 33% os leszállítását indokolt és jogosnak tette nemcsak a jelenlegi nyomorúságos gazdasági krízis, hanem a gazdátársak teljes szegényedése abszolút hiánya és a túlhajtott adóprés is. Amidőn ezt az egyesület szomorú kénytelen leszegezni, egyuttal nyugodt lelkiismerettel jelentheti ki, hogy ezen határozat meghozásakor nemcsak a munkaadó tagok, hanem a munkások érdekeit is szemelőtt tartott.

A csemetekert felállításának ügyében megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az egyesület kérésére és előterjesztése alapján a város Tanácsa a költségvetésbe 100000 Lei-t vett fel. Az előkészítő munkálatok megkezdésére Barabás József elnököt és 2 ig. vál. tagját kiküldte.

Elnök bejelenti, hogy a gazdák panasza a túl magas ipari munkadíjak ügyében az egyesület átiratára az Ipartestület válaszolt, amely kitérőleg abban merül ki, hogy az Ipartestület választmánya az egyszakmabeli iparosok közösen megállapított árakat nem tehet, mert ez csak károsításra vezetne és egyenlenséget szülne. Az iparosság egyenlőtlen teherbírása, kereseti különbsége különben is egyenlőtlen viszonyokhoz vezet, melyek között tartják az egyes iparosokat. Kéri az egyesületet, hogy panaszuk eliminálását biztassa konkurenciára. Az ig. vál. lemondással veszi tudomásul és ennek elintézését, legfajóbb legvérszűbb sebére gyógyírt az időszzerűleg — lán — bekövetkezendő gazdasági élet jobb fordulásától várja.

A tejszövetkezet ügyében az ig. választmány megütődéssel veszi tudomásul, hogy városunk kereskedői a legutóbbi időben ideiglenes vármegyei szövetkezet vajával látják el magukat, gazdáink által fentartott csarnok termékeit teljesen mellőzik és ezáltal azt az anyagi romlást kitergetik. Utasítja az Elnökséget, írjon át a kereskedői Kör Elnökségéhez, tárja fel panaszukat és kérje, hasson oda tagjainál, ne tegyék elszakkal tönkre gazdáink jelenleg — bátran állhatjuk — egyetlen kereseti forrását a Tejszövetkezetet, amely különben sem nyereszkes vállalat, — mert ezáltal saját maguk alatt is elvágják a fát. Hiszen ha kiviszik városunkból azt a kevés pénzt is, honnan fog a gazda vásárolni és ha a gazda — városunknak 90%

JANCSÓ ÉS MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Telefon: 41.

Tötér, Cifra-féle ház.

Telefon: 41.

Felhívjuk az építkezők figyelmét arra, hogy raktáron állandóan tartunk

cementet, stukaturnádat, kátránylemezt és egyéb építkezési cikkeket.

mégis csak gazda — nem vásárol, miből fogják fenntartani magukat a kereskedők?

Ha a meggyőző szó nem használ, az egyesület megtalálja majd a módot és eszközt, hogy mi módon gyakoroljon nyomást azokra a kereskedőkre, akik saját fajuk, polgártársaik emiatt létérdekeikért csak ennyiben tartják szem előtt. Az egyesület már ezuttal elhárít magától minden erkölcsi felelősséget a következményekért.

Elnökség bejelenti, hogy a Városi Tanács ezideig nem méltatta válasza sem az egyesület még kora tarvaszszal beadott kérését az utak rendbehozatala és rendszabályozása ügyében. Az ig. választmány kéri és egyben utasítja a városi tanácsban lévő tagjait, hogy legközelebbi ülésükön tegyék ezt panasz tárgyává és szorgalmazza a polgármester és főmérnök urak ígéretének teljesítését, mert a közutak állapota a város belterületén — nem is említve a me-

zei utakat — megdöbbentő és elszomorító.

Az ig. választmány ezekután a Gazdasági Anket összehívásának módozatait és lehetőségeit tárgyalja. Az eszme kezdeményezőjének kényszerű távollétében felmerült az a kérdés, hogy ki hívja össze azt. Dacára annak, hogy a kérdés jellegénél fogva kiválónak az egyesület érdekkörébe tartoznék, mégis — tekintve annak óriási méreteit — az egyesület anyagi és más téren is kicsinynek érzi erre magát. Tudomása van azonban arról, hogy kezdeményező előterjesztésére a Magyar Párt csikvármegyei tagozata, a kérdést magáévá tette, azért annak összehívását, bevezetését a Magyar Pártra bizza annál is inkább mert a baj, a gazdasági krízis országos jellegű, a Magyar Párt pedig felöleli a társadalom minden rétegét, így tehát erre hivatottabb is.

A gyűlés Barabássy elnök lelkes szavaival zárult be.

Kenyeret Gyergyónak!

— Gazdasági krízis — A tejszövetkezet és ellenségei —

Az országos gazdasági krízis teljes súlyával nehezedett Gyergyó székely népére is.

De az országos baj itt oly speciálisan gyergyói csapással — a fakitermelés teljes csődjével — töltődött meg, melynek borzalmait a munkanélküliség, a pénztelenség és kenyértelenség rémei színezik igazán elemi csapásává.

Azok, akik itt Gyergyóban nyitott szemmel járnak, gondolkoznak s kiknek szeme nem csak néz és lát, hanem érez is az itt lakó néppel tömegekkel, legyen az kereskedő, földműves, vagy latájner brancs, összezsavarodik szíve, megdöbben a lelke a fölött az elszomorító perspektívák, kilátástalan jövő fölött, mely elé ez a munkához szokott, szívós és derék nép tekint.

8—10.000 székely kéz, kar vár sóvárogva munkára, remél a holnaptól gyermekei számára kenyeret a nélkül, hogy e pereben tudná, honnan várja a segítséget.

Falvanként csoportokba verődnek s a maguk esze szerint vitatják meg a ninestelenséget, s hol bolsevizmust jósolnak be, hol kivándorlást emlegetnek, de jóról ott vajmi kevés szó esik.

A fa-árak a külföldi piacokon standardizálva vannak, a vámtételek kibírhatatlanok. CFR. szállítási tételei ma a 3 fölötti kurzuson leu mellett ép oly magasak, mint mikor a 2-20-as leu idején fölemeltettek. A kormány-ajtón hiába kopogtat a faszindikátus: süket fülekre talál.

Nem tudnak konkurálni a többi fatermelő államokkal, melyek minden kedvezményt megadnak a fakereskedelmük elősegítésére, támogatására az olcsó hiteltől, vasuttól, a vámmentességig.

Nálunk a fakitermelés az erdőszolgától a kitermelési engedélyig és a vaggontól a határig amúgy is rettenetesbe került s most meg egyenesen lehetetlenné van téve.

A gyárak napról-napra szüntetik be üzemüket. Elbocsájtották a munkások ezreit és a tisztviselőket ötödére apasztották, hogy a meglevő anyagot, valahogy elkótyavetyélhessék.

A gyergyói fakitermelés csődjé teljes borzalmaival áll íme előttünk.

Ezek az előzményei annak, amit itt tulajdonképpen mondani akarok.

Kérdem: miből éljen meg Gyergyó népe, ha az eddig eltető fakitermelés idáig jutott?

Ezt a problémát majdnem minden egyes ülésén fölvetette, tárgyalta a Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesület s az új életre hívott tejszövetkezettel a kezdeményező lépést meg is tette.

Piacot akart szervezni a gazdálkodó tehene által adott tejnek, hogy így évente milliókat vegyen be a gyergyói gazda és odaadhassa pénzét a gyergyói kereskedőnek, iparosnak, stb. tovább is.

Bár a tejszövetkezet, egymagában nem elégséges a gyergyói nép eltartására, mégis egy csepp a kiszáradt ajakra, egy falatka kenyér az éhező gyomornak, mely tengeti testünket addig is, míg újabb lehetőségek születnek, vagy helyesebben teremtetnek általunk a gyergyói nép relatív jóléte, egzisztenciája érdekében.

A tejszövetkezet még van, dolgozik és havonta több mint százezer leut fizetett ki tejért a gyergyói népnek, de küzdeni kénytelen, stagnálásra kárhóztatott fogyasztó közönségünk öntudathiánya és negligenciája miatt!

Fáj, de szemére kell vetnünk mindazoknak, akiket illet, hogy míg a Gyergyószentmiklóson termelt vaj jobb, frisebb és nem drágább mint a más vidékekről hozott, addig gondolkodás nélkül veszik meg az importált, kosarakban Gyergyóba hozott ismeretlen származású és összetételű, kevésbé jó és kevesebb friss tejterméket Isten tudja, hogy miért.

Pirulunk kell, amikor bevalljuk, hogy még kereskedőink közül is, kik kizárólag e nép után élnek — megdöbbennek saját maguk ellen, mikor kiveszik közvetve ezt a parányi keresetforrást is öntudathiányuk, iskolázatlanságukkal a nép zsebéből, mely tőlük vásárol és hozzájuk viszi pénzét.

A Gazdasági Egylet vezetősége megkezdte a Kereskedői Kört, ép úgy az Ipartestületet is s ösmerve a két testület komoly vezetőségét, kétség nem férhet, hogy minden megengedhető eszközzel támogatni fogják tagjaikon keresztül a tejszövetkezetet. De ártírt a városi tanácshoz is, hogy szabjon a behozott tejtermékekre olyan taksákat ki, melyek az itt előállított termékek belső piacát megfogják védelmezhetni.

En csak a gyergyói fogyasztók öntudatára apellálok!

Szálljunk magunkba és kérdezzük meg önmagunktól, hogy szabad-e gyilkot emelnünk önmagunk ellen és szabad-e kivenni a betevő falatot éhező gyermekek szájából csupa negligenciából.

Nem akarom azt mondani, hogy körülírt fejjel is meg lehet érteni az itt elmondottakat, csupán azt, hogy minden e néptől kapott leu a noblessz oblizs elvénél fogva is kötelez annak — ha parányokban is — revánzsálására.

Ez alól nem vonhatja ki magát Gyergyóban senki!

Aki mégis kivonja, az méltán érdemli meg e nép megvetését s ami legsúlyosabb kritikánkat is.

Dr. — G.

A csiki tanítók figyelmébe.

Hosszas harc és elkeseredett munka után Comaniciu revizor de școlar cselekedeteivel szemben már a Tanítótestületnek annyit sikerült elérnie, hogy a felsőbb hatóságok is belátták a csiki tanfelügyelő állásában való tarthatatlanságát azokért a visszaélésekért, amelyet már mi is eleget probikáltunk, amelyeket a pártatlan román bíróságnál reá bizonyítottunk, és amelyekről úgy a kolozsvári és marosvásárhelyi Törvényszéktől és Táblától elítélő végzéseket is kaptunk.

Dacára e dokumentumoknak, mind a mai napig rendíthetetlenül ült Comaniciu ur pedagógiai bársony székében, melyből — nagy csodálkozásunkra és szomorúságunkra — még a Magyar Párt képviselőinek interpellációja sem bírta kiröpíteni.

Ez történt az Averescu-kormány idején, ami, reméljük, immár tarthatatlan lesz az új kormányzat alatt.

Már is inog a szék, mert Comaniciu ur, amit halljuk, egy pár csiki kisebbségi tanítót megfogva, aláírásokat gyűjtött és gyűjt acélból a tanítóság között, hogy azzal Bucarestbe menjen és bizonyítékokat szolgáltatson arra nézve, hogy egy néhány tanító kivételével, akik csupa ellenségeskedésből juttatták őt a vádlottak papjára, mennyire szeretik Csikban és kívánják, hogy továbbra is itt maradjon böles és előre látó szellemével, nagy szak tudásával, mely a múltban, a birói végzések alapján, az erdőüzletek kötésében és a tanítók pénzével való seftelésben merült ki.

Nem ütközünk meg, hiszen mindenütt akadnak emberek, akik szívesen kezét fognak és ha kell, támogatják is a bűnösöket, de mégis megbotránkozunk ez autentikus hír hallatára, mert a kisebbségi magyar s plane felekezeti tanító eleddig még az ehhez hasonló vádak alól ment volt.

Nincsen más mód, mint hogy ezuton hívjuk fel a Magyar Párt csikszereidai vezetőségét, valamint a papságot e hihetetlennek látszó, de való hír felderítésére és arra, hogy hasson oda a tanítóság körében, hogy a Comaniciut támogató ívet alá ne írják, az pedig, aki, vagy akik az ívvel házálnak, a nevük a hírlapokban nyilvánosságra hozassék, hogy mindenki megismerje őket.

Akkor, amikor a becsületes románok is a legnagyobb energiával küzdenek az ellen, hogy soraikból a revizorhoz hasonló rothasztó-gombák kikerüljenek, a magyarok veszik pártfogásukba; akkor, amikor az említett birói végzések bizonyítják Comaniciu hitványságát és nem tanítónak, pláne vezető tanfelügyelőnek való szellemét s a magyarok közül némelyek gyermekeikkel oly aljasul bánt bűnözőt vesznek ölelő karjaikba, csak átkozódásra nyíltak szájunk, csak borzalmas szavak leírására ejthet tintát a tollunk a magunk szegényére és romlására.

Mit szólnak mindezekhez Önök, gyergyói tanító urak, akik galambszelid cikksorozatomban oly szörnyen magaprehendáltak, akik... de hagyjuk ezt és tegyünk pontot a mondat végére, amíg nem késő.

Irni, de hát miről? Dicsőímnuszt zengeni arról ami nincsen? Megesalni és örökké esalni magunkat olyanért, amit tudunk, hogy másképp is van? Halottakat parentáljunk, amikor már az éhségtől meghaltak szegények? Fel kössük magunkat attól a reménytelenségtől, hogy ugyanis végünk van?...

Nem és nem! Arról írunk, ami az igazság! Azért írunk, hogy ezután másképp legyen! A békebeli vidéki limonádékat egyre jobban kezdjük elfeledni. Hála az Istennek!

Ez úgy ismételt felelevenítésével kapcsolatban kell köszönetet mondjak a köznevelés is dr. Szentpétery és Porubszky marosvásárhelyi ügyvéd uraknak, akik a Comaniciu-féle sajátperben ügyemet minden költség megtérítése nélkül vállalták és győzelemre vitték hosszú két év után.

A szegény újságíró nem tehet egyebet.

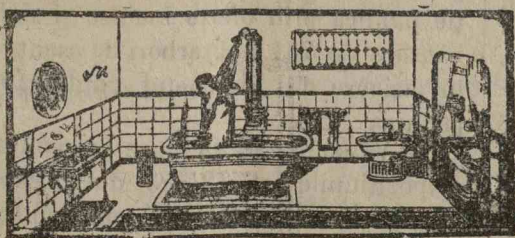
Novák Béla

épület, diszműbádogos és szerelő

Gyergyószentmiklós

26-14

Ferdinánd király-ut 27.

Pürdökádak, ta- Konyhaberende- karéktűzhelyek K zési cikkek

n a g y r a k t á r a.

Készíték mindenféle épületcsatornázásokat és fűdéseket, templomok, tornyok bádogos munkáit, fürdőszobák fölszerelését, berendezését.

Védi a közt, az egyéni becsületet kötelességből és ingyen, ha pedig jön a sajtóper, ha akad Szentpétery és Porubszky, megvédik az ujságírókat ingyen.

Merő komédia az egész gyergyói ujságírás!

H I R E K.

Szenes Béla 1894-1927

A halál, az elmulás, a megsemmisülés mindig szomorú. Aki elment, akit itthagytott, pótolhatatlan annak. Sokunkat hagyott itt. Szomorú évek, szomorú eseményeinek felvidító írója Szenes Béla meghalt. Nincs többé Szenes-ember-ünk. Kisszenes-ünk. Megölte a drága, jó szíve, az a szív, mely cslekedeteiben írásai-
ban mindig a mostoha sorsával megbékülni nem tudó embertársai felvidítására törekedett, nem tudott megküzdeni a kéréhetetlen halállal, elvitte őt, pótolhatatlan úrt támasztván. A Gazdag leány, Buta ember, Csirkefogó, Olasz aszony, Nem nőülök, Végállomás stb. írója 33 éves korában elérkezett a "végállomás"-ra, honnan nincs visszatérés. Istenem! Aki ily fiatal korban ennyi balzsam-tapaszt ragasztott, öröké derűs humoru íásaival, a már-már csüggedő szívekre, mi lehetett még annak gazdag lelki tárházában? Emberek! Kiknek Szenes Béla oly sok derűsen kellemes pillanatot szerzett, álljunk meg és szenteljünk egy könnyet drága emlékének. Megérdemli. Aldás emlékére! Béke poraira!

M--a.

— **Sport-hirek.** A tavasz elején megkezdett tenisz szezon örömet okozott a sport kedvelőinek, kik most nagy ambícióval treniroznak, hogy a rendezendő teniszversenyen sikerrel szerepelhessenek. Óriási érdeklődés nyilvánult a tenisz iránt, sajnos azonban, hogy csak két pályával rendelkezik a Sport Egyesület s így történt, hogy nagyon sok tenisszeznit kívánó, maradt le a szép sport kultiválásáról. Reméljük, már a jövő évben legalább még egy pálya fogja diszteni az idén is szépen fejlődő sporttelepét. Gyönyörűen karban tartott pályák, különböző hinták, turul pálya és a most épülő pavillon díszíti az új gazdának, Berkovits Mihálynak tevékenységét, mely méltán elismerést érdemel. Atlétika bevezetése volna még üdvös dolog, mely azonban már nagyobb investációt igényel, s hisszük, hogy a városi tanács, melynek sorában több sportember van, szívesen fog az új költségvetésben egy nagyobb összeget ily célokra is megszavazni.

— **A bankok délután zárva vannak.** A helyben működő összes pénzintézetek egyöntetűen elhatározták, hogy a nyári idő alatt, júliustól október 1-ig délután hivatalos órát nem tartanak.

— **Új kormányválság fenyeget.** Az események gyors iramban kergetik egymást. Alig két napja van uralmon Stirbey herceg kormánya, a fáma máris újabb válságról beszél. Ennek a válságnak az oka a jólértesültek szerint a nemzeti parasztpártnak és a liberális pártnak az a tegnapi elhatározás lenne, hogy a jelenlegi kormányt alkotó pártok nem közös, hanem külön listával indulnak a küzdelemben. A politikai befentesek szerint ezek a külön listák nem jelentenek egyebet, mint azt, hogy a kormányalkotó pártok nem tudnak megegyezni. Ez pedig egyértelmű a kormányválsággal. Hír szetint ez a válság máris akkút és a kormány átszervezése négy-öt napon belül meg fog történni olyan módon, hogy a nemzeti parasztpárt képviselőit kikapcsolják a kabinetből, amelyben döntő többséget a liberálisok nyernek. A pártönkivüliek közül csak Argetoianu és Stelian Popescu, két titkos liberális, valamint a Bratianuék által affiliált Lupu maradnának bent az új alakulatban. Még távolról sem lehet tudni azt, hogy mennyi az igazság ebben a kombinációban. Legalább is egészen valószínűtlennek látszik az, hogy a liberálisok a választások során szabad és tiszta erőpróba merészkednének a nemzeti-parasztpárttal, amelynek szavazótömegei mellett eltörpöl a Bratianuék híveinek kicsiny csoportja. Hiszen ebben az esetben a liberális pártot az egész kormányváltásnak a gyümölcseit a nemzeti-parasztpárt részére kotorná ki, — ilyenmő naiv nagylelkűség pedig még egy nyugateurópai párttól sem tételvezhető fel. Meg van tehát a lehetősége annak, hogy miután Bratianunak sikerült valószínűleg végérvényesen tönkretenni Averseut, most egy csapással két legyet akar ütni szegedat Maniukra kerül a sort, A feleletet megadja majd a legközelebbi központi

— **Negyvenezer kiló okrazit robbant fel Krakkóban.** Vasárnap délelőtt Krakkó közelében, a witkowiei erdőhöz tartozó zonieai lőporraktárban elhelyezett 40.000 kiló robbanóanyag fölrobbant. A robanás hatalmas pusztítást végzett. Őt közsében jóformán minden ház elpusztult, sőt Krakkóban is többszáz ablak betört. Eddig 700 sebesültet találtak, akik közül 570-et kórházba kellett szállítani. Halotja csak három van a szörnyű pusztításnak.

— **Lelőtték a varsói orosz nagykövetet.** Kedden délelőtt 10 órakor a varsói pályaudvaron revolveres merényletet követte el Wojkov varsói szovjetnagykövet ellen, aki éppen Moszkvába akart utazni. A tettest sikerül elfogni a rendőrségnek. Megállapítást nyert, hogy egy számkivetésben élő fiatal orosz, a nevét azonban nem árulta el. Wojkovot súlyos sebével azonnal kórházba szállították, ahol félóra alatt kisenvedett.

— **Pályaválasztás.** Érettségit tett ifjaknak pályaválasztásra vonatkozó felvilágosításokat bármely szakra, fakultásra készséggel ad dr. László Dezső kamarai képviselő. Érdeklődők forduljanak ügyvédi irodájába.

* **Orvosi hír.** Dr. Csiky János sebész-nőorvos folyó hó 10-én egy havi kölföldi tanulmányuttra utazott.

* Az elismert legjobb földgázzal égetett gýeresi cserép állandóan raktáron van. Bajtalan Géza kereskedőnél **Str. Regele Ferdinand 143.** 4-3

Építési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása:

Portland cement, fedő cserép.

Állandó nagy raktár.
Lugosi és szentimrei hornvölt és gép hód farku cserepek.

Építési Anyagraktár

Iroda: Gyergyói Banknál.

Lakás,

iroda és banküzletberendezéseket

Jeddy marosvásárhelyi és Papp János aradi tervezők rajzai szerint

a legmodernebb kivitelen készítek.

Javításokat és politurozást, háznál is szakszerűen és olesón vállalak.

Blénessy József, műbutorasztalos

Gheorgheni, Fűrdő-utca. 10-10

Órát és ékszert javít

szakszerűen és jutánycs árban

Stein Salamon

órás és ékszerész, a postával szemben

Primaria comunei Valea-strâmbă Jud. Ciuc.

No. 403—1927 luna Iunie ziua 6.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de **23 Iunie 1927 ora 10 a. m.** în localul primăriei Valea-strâmbă se va ține o nouă licitație publică prin oferte închise și sigilate pentru vânzare de 754 mc. arbori de esența molid aflați în picioare din parchetul anului 1926—27. din pădurea „Lok”

Vânzarea se va face în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83. din Legea contabilității publice a statului și cu condițiunile speciale de care amatorii pot lua cunoștința dela primăria Valea-stâmbă.

Estimațiunea este de Lei 160 pro mc. Garanția provizorie este de Lei 15% din valoarea prețului de strigare.

Supra oferte nu se primesc.

Primăria

Primaria comunei Valea-strâmbă Jud. Ciuc.

No. 404—1927 Iunie ziua 6.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de **23 Iunie 1927 ora 10 a. m.** în localul primăriei Valea-strâmbă se va ține o nouă licitație publică prin oferte închise și sigilate pentru vânzarea alor 471 mc. arbori de esența molid aflați în picioare din parchetul anului 1926—27 din pădurea Sandui.

Vânzarea se va face în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83. din Legea contabilității publice a statului și cu condițiunile speciale de care amatorii pot lua cunoștința dela primăria Valea-strâmbă.

Estimațiunea este de Lei 100 pro mc.

Garanția provizorie este de Lei 15% din valoarea prețului de strigare.

Supra oferte nu se primesc.

Primaria.

Primăria Comunei Valea-strâmbă

Nr. 405 — 1927 Iunie 6.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de **23 Iunie, 1927. ora 10 a. m.** în localul primăriei Valeastrâmbă se va ține o nouă licitație publică prin oferte închise și sigilate pentru vânzarea alor 242 mc. arbori de esența molid aflați în picioare din parchetul anului 1926—27. din pădurea Rechișis (Csikmagos).

Vânzarea se va face în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83. din Legea contabilității publice a statului și cu condițiunile speciale, de care amatorii pot lua cunoștința dela primăria Valeastrâmbă.

Estimațiunea este de Lei 180 pro. mc.

Garanția provizorie este de Lei 15% din valoarea prețului de strigare.

Supra oferte nu se primesc.

Hirdetmény.

Valeastrâmbă község előjárósága közhírt teszi, hogy 1927 évi június hó 23 d. e. 10 órakor a község házában újabb zárt és lepecsételt írásbeli árverést tart következő lábon álló fenyőfa eladása tárgyában:

1.) A loki erdőben lábon álló 754 m³ fenyőfa, kikiáltási ára 160 lei m³-ként. 2.) A szárdulyi erdőben lábon álló 471 m³ fenyőfa, kikiáltási ára 100 lei m³-ként.

3. A „csikmagosi” erdőben lábon álló 242 m³ fenyőfa; kikiáltási ára 180 lei m³-ként. Árverési feltételek község házában hivatalos órá alatt megtekinthetők.

Az előjáróság

Egy jókarban levő

szalon garnitura

tükörrel együtt **eladó**

Értekezni a kiadóhivatalban

Zekintse meg Káhn nyomdában
a legujabb felvételű

gyilkostói képeslapokat.

HIRDESSZEN

A

„GYERGYÓI UJSÁGBAN

Scală - BCU Cluj-Napoca.